



משרד החינוך
מחוז דרום

הערכת מיומנויות בגני החינוך המיוחד לקראת בניית תכנית לימודים

מסמך טיוטה - מותאם ללקויות מורכבות

תשע"ו

מחוז דרום - מתי"א אשדוד, אשקלון, קרית גת, צפון הנגב.

ערכו והביאו

מדריכה מחוזית - מרגנית בן דוד, רכזות גני ילדים בחינוך המיוחד: ליטל פרץ, אסתי ברגר,
נועה אגרנוב ומור שירנסקי.

גננות יקרות!

" את אינך יכול לאמרוז את זה, אינך יכול לנהל את זה ... "

(פיטר דרוקר)

הערכה חינוכית היא תהליך המיועד לבדוק האם מטרות רצויות הושגו, ומשמשת כאמצעי למדידת ההתקדמות לקראת מטרות רצויות .

ההערכה מאפשרת היכרות מעמיקה ושיטתית עם ילדים בסביבתם הטבעית ע"י דמות קרובה ומוכרת במטרה לקדם את התפתחותם . (zero to three, 2008)

תוצרי ההערכה החינוכית :

1. בניית תכנית עבודה קבוצתית ואישית לילדי הגן בכל תחומי ההתפתחות והלמידה.

2. מעקב אחר התקדמות הילדים .

על ההערכה להתבצע ע"י תצפית בסביבה הטבעית של הילד.

יתרונות רבים יש לתצפית על הילד : הוא נשאר בסביבה שבה מצופה ממנו לתפקד בחיי היום יום, הוא מרגיש חופשי, לא מאוים ולא נתון לביקורת. עם זאת, ידוע לנו כי לתצפית יש מגבלות באשר ליכולת להעריך מיומנויות בכל התחומים ולכל הילדים בגן, כפי שנדרש בגני החינוך המיוחד, ולצורך זה נבנה כלי זה .

כלי זה מוגש לכן , גננות יקרות ,

לאחר תהליך מתמשך של בחינת כלי הערכה קיימים בשטח : מבטים , מבדקים חינוכיים שונים הקיימים בגנים , ABLLS ועוד, שיח רב מקצועי אודות תהליך ההערכה נדרש בגן לחינוך מיוחד,

ובסיומו של תהליך ארגון כלי הערכה נרחב הכולל התייחסות לכל תחומי התפקוד , ומתייחס לפרמטרים הנדרשים עפ"י סולם ההתפתחות וגיל כרונולוגי של הילד, וישמש עבור כבסיס מקצועי לבניית תכניות אישיות וגניות עבור ילדי הגן.

הכלי כולל הנחיות מפורטות עבור הגננת ואמצעים חזותיים לביצוע ההערכה.

שימי לב יש לעשות שימוש מושכל בכלי זה, ככל האפשר בדרך חווייתית וכחלק משגרת יומו של הילד בגן. כמו כן , ההערכה החינוכית אינה מחליפה אבחון פורמאלי והיא מאפשרת תמונה על תפקודו של הילד במסגרת החינוכית .



מאחלות לכן הצלחה בהמשך הדרך ,

מדריכות גני ח"מ

תודה מקרב לב –

מפקחות על החינוך המיוחד : נורית אלעזרי - איריס סנדלר



מנהלות המתי"א :

אשדוד – אתי ניצן

אשקלון – נשה פינס

קריית גת – נאוה רוטנברג

צפון הנגב – מוריה אלעזר

**תודה על הרוח הגבית , האפשרות לקיים תהליך של חשיבה מקצועית סביב נושא
ההערכה בגן לחינוך מיוחד , והפקת כלי מקצועי שישרת את הגננות בשדה
החינוכי.**

פרזפיל תלמיד

שם התלמיד: _____

תאריך לידה: _____ גיל: _____

<u>ידע על פרטים אישיים</u>	<u>מבצע</u>	<u>לא מבצע</u>
מגיב לקריאה בשמו		
מזהה את עצמו בתמונה		
מזהה את הוריו בתמונה		

תחום	יעדים	תחילת שנה			הערכה מסכמת		
		תמיד	באופן חלקי	בכלל לא	תמיד	באופן חלקי	בכלל לא
הרגלי למידה בקבוצה	יושב על הכסא במהלך פעילות פרטנית / זוגית מבלי לקום.						
	יושב על הכסא במהלך פעילות קבוצתית מבלי לקום.						
	יושב על הכסא במהלך פעילות קבוצתית מבלי לגעת בחברים.						
	יושב על הכסא במהלך פעילות קבוצתית תוך שמירה על שקט.						
	קשוב לגננת- גופו מופנה לגננת ומגיב בהתאמה לפעולות / הוראות שלה.						

X - לא מבצע

V - מבצע עם הכוונה

V V - מבצע ללא הכוונה

הערות (הסיטואציה, בחברת מי?)	אמצעים							כוונות תקשורתיות
	דיבור	תת"ח	הצבעה	פעולות על אנשים	פעולות על חפץ	שפת גוף, הבעות פנים	משמיע קולות (צעקות, צחוק, בכי)	
								דוחה / מסרב
								מסב תשומת לב האחר
								מבקש חפץ בסיטואציות מובנות
								מבקש חפץ ספונטאנית
								מבקש פעולה (לצאת לשתות...)
								בחירה מתוך שתי פעילויות המוצעות לו
								האם יוזם בחירה ספונטאנית של פעילויות ?
								מביע רצונו כאשר הפריט גלוי ונשאל – " מה אתה רוצה ? "
								מביע רצונו כאשר הפריט גלוי באופן ספונטאני

התנהגויות חברתיות לא מילוליות	לא	כן – נסיבות	מבוגר - תלמיד	תלמיד - תלמיד	הערות
קשב חברתי	מפסיק פעילות / מסתכל בתגובה לשמו				
	מסתכל לכיוון חפצים כאשר מכוון לכך				
אינטראקציה הדדית	משתמש במבט כדי לשמר אינטראקציה חברתית				
	חוזר על התנהגויות של עצמו לשמר אינטראקציה				
	מחקה פעולה במהלך משחק (לדוג' : מסיע משאית כמו חבר / מטפל)				
	מבצע פעולה הדדית משותפת (לדוג' : ריקוד משותף, גלגול כדור)				
קשב משותף	מעביר קשב בין צעצוע / חפץ לאדם				
	נותן צעצוע / חפץ כדי לחלוק עניין				
	מצביע לצעצוע / חפץ כדי לחלוק עניין				
	מבקש תשומת לב לפני השיתוף בעניין				• כיצד עושה זאת ? ע"י מגע /קול וכו'
משחק חברתי	חוקר צעצועים בסביבתו				
	משחק משחק פונקציונאלי בחפצים (מסיע מכונית .. מגלגל כדור ..)				
	משחק במקביל על סט צעצועים / חומרים משלו				
	לוקח תורו בפעילות עם משתתף אחד נוסף בפעילות מוכרת				
	לוקח את תורו בפעילות קבוצתית אשר בה תורות צפויים				
	חולק חומרים				

תחום	ייעדים	תחילת שנה			הערכה מסכמת		
		תמיד	באופן חלקי	בכלל לא	תמיד	באופן חלקי	בכלל לא
התנהגויות "חודיות בולטות"	צמוד לחפץ אהוב (דובי, בקבוק, שמיכה)						
	צמוד לחפץ סתמי (קובייה, חתיכת פלסטיק)						
	מאונן						
	מרטיב במכנסיים						
	משתמש במוצץ						
	מצטאה (צואה במכנסיים, נוגע)						
	סובל מטיקים כלשהם						
	לוקח לביתו חפצים שאינם שייכים לו						

תחום	יעדים	תחילת שנה			הערכה מסכמת		
		שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה	שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה
	דיבור והיגוי						
	מביע עצמו בעיקר ב (סמני בעיגול)- קולות / בכי / צעקות / ג'סטות / הצבעה / תת"ח / דיבור. במידה והילד וורבלי צייני כיצד מבטא עצמו- במילים בודדות / במבעים דו מיליים.						
מילון	אוצר מילים של שמות עצם						
	אוצר מילים של פעלים						
	שימוש בכינוי הגוף "אני"						
הבנת הוראות	ביצוע הוראות הניתנות במילה אחת						
	ביצוע הוראות הניתנות בשתי מילים						
	ביצוע הוראות הכוללות את מושגי המרחב על / מתחת						
	עונה בהתאמה לשאלות מסוג כן / לא.						
	עונה בהתאמה לשאלות מסוג ברירה						
	עונה בהתאמה לשאלות של איפה, מי, מה זה-						

תחום	יעדים	תחילת שנה			הערכה מסכמת		
		שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה	שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה
קוגניטיבי- זיהוי והתאמה	זיהוי ילדי הגן והצוות בשמם.						
	מתאים חפץ לחפץ זהה						
	מתאים חפץ לתמונה זהה						
	מתאים לוח של לוטו עם 6 תמונות						
	מיון עפ"י קריטריון אחד						
	זיהוי פריט זהה						
	הבחנה בפריט יוצא דופן						
	אסוציאציות						
	זיהוי / שיום צבעים						
	זיהוי / שיום צורות						
	זיהוי / שיום מושגי הגודל גדול / קטן						
	זיהוי / שיום איברי גוף						

תחום	יעדים	תחילת שנה			הערכה מסכמת		
		שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה	שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה
מטריקה גסה	עולה ויורד במדרגות בתמיכת מעקה או קיר (2 רגליים על כל מדרגה)						
	קופץ קפיצה אחת ברגליים צמודות.						
	מרים חפץ בהתכופפות מבלי ליפול.						
	עולה ויורד במדרגות בתמיכת מעקה או קיר (2 רגליים על כל מדרגה)						
	קופץ קפיצה אחת ברגליים צמודות.						
	מרים חפץ בהתכופפות מבלי ליפול.						
מטריקה עדינה	בונה מגדל מ 4 קוביות.						
	מרים חפצים קטנים.						
	משחיל טבעות על מוט.						
	משחיל חרוזים גדולים.						
	מכניס חפצים לתבניות שונות עפ"י צורה / גודל.						
	חיקוי ציור של קו						
תפיסות	הרכבת פאזל עץ חלק בודד						

תחום	יעדים	תחילת שנה			הערכה מסכמת		
		שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה	שולט מלא	שולט חלקי	מתקשה
סמוטור	תגובת הילד למגע אנושי : חיבוק, ליטוף, נשיקה						
	תגובת הילד למגע של חומרים שונים : סבון, חול, צבעי ידיים, דבק, סוגי בדים וכו'						
	תגובת הילד למאכלים וטעמים שונים						
	תגובת הילד לעוצמות אור / צבעים						
	תגובת הילד לצלילים/ רעשים/ עוצמות קול						
ניסוי	מכניס ומוציא אוכל מהתיק כנדרש						
	משתמש בכלי אוכל כנדרש						
	לועס ובולע אוכל כנדרש						
	שותה מכוס כנדרש						
	מרבה להתלכלך בזמן האוכל						
	מתלבש בעצמו						
	עוזר למבוגר שמלביש אותו						
	נועל וחולץ נעליים בעצמו						
	מרים ומוריד מכנסיים						
	שוטף פנים וידיים כנדרש						
	מצחצח שיניים באופן עצמאי						
	שולט בצרכיו						
	מבקש עזרה בפעילות יומיומית						

פרק 1

תצפית על תפקוד הילד

תיאור כללי

פרק 1

<u>לא מבצע</u>	<u>מבצע</u>	<u>ידע על פרטים אישיים</u>
		מגיב לקריאה בשמו
		מזהה את עצמו בתמונה
		מזהה את הוריו בתמונה

הרגלי למידה בקבוצה	תמיד	לעיתים קרובות	אף פעם לא	ציינו את משך הזמן 2-10 דקות
יושב על הכסא במהלך פעילות פרטנית / זוגית מבלי לקום.				
יושב על הכסא במהלך פעילות קבוצתית מבלי לקום.				
יושב על הכסא במהלך פעילות קבוצתית מבלי לגעת בחברים.				
יושב על הכסא במהלך פעילות קבוצתית תוך שמירה על שקט.				
קשוב לגננת- גופו מופנה לגננת ומגיב בהתאמה לפעולות / הוראות שלה.				

שימי לב- אם בסעיף זה סימנת תמיד , המשיכי לטבלה הבאה.



מידת הפעלתנות	תמיד	לעיתים קרובות	אף פעם לא
מתפקד במידת פעלתנות מותאמת לסוג הפעילות.			
מגלה פעילות יתר (זז בכסא, מתנדנד, מסתובב ללא תכלית ברורה).			
מגלה תת פעילות (נשכב בפינות הגן, לא פעיל בעשייה בגן).			

קשב וריכוז	תמיד	לעיתים קרובות	אף פעם לא
קשוב ומרוכז בהתאם לסוג המטלה.			
קשוב ומרוכז רק לפרקי זמן קצרים.			
מוסח בקלות אך חוזר למטלה.			
מוסח בקלות ומתקשה לחזור למטלה.			

שמיעה וראייה	תמיד	לעיתים קרובות	אף פעם לא
מדבר בקול חזק.			
מתעלם מפניות אליו.			
שואל הרבה "מה?"			
מטה ראש לצד אחד.			
מתבונן מקרוב.			
ממציא ומשפשף עיניים.			

סגנון למידה

למה הילד זקוק בזמן למידה ? (סמני בעיגול)

פועל בחיקוי/ הדגמות / ניסוי וטעייה / חיזוקים / אמצעים חזותיים בלמידה / אמצעים שמיעתיים בלמידה.

האם הילד/ה מתמיד/ה ומסיימ/ת מטלות ? כן / לא

פרק 2

תצפית על תפקוד הילד

תיאור התחומים החברתי,

הרגשי וההתנהגותי

פרק 2

מזג וארגון התנהגות	תמיד	לעיתים קרובות	אף פעם לא
רגוע ונינוח			
מאורגן ומסתגל			
רגזן ומתפרץ בקלות			

הבעת רגשות	בכלל לא	מדי פעם	תמיד / כמעט תמיד	הערות
מביע רגשות בצורה ברורה באופן מילולי.				
מביע רגשות בצורה ברורה באופן בלתי מילולי.				
משנה מצבי רוח ללא סיבה הנראית לעין.				
נפרד בקלות מההורים.				

תגובות למצבי קושי ותסכול : (סמני בעיגול וצייני תדירות הופעת התגובה)

מגיב בצורה מתאימה ומסתגלת / מסתגר או נמנע / בוכה וקשה לו להירגע / שובר חפצים / מכה / חובט איברי גופו על שולחן, קיר, רצפה / נושך את עצמו / מאונן.

פרק 2

**** האם הילד מגלה קושי במצבים חדשים / לא מוכרים ?, אם כן, פרטי:**

התנהגות במעברים מפעילות לפעילות בתוך סדר היום הקבוע בגן : (סמני בעיגול)

עובר בקלות / מביע אי רצון לעבור אך מתמודד / מגלה אי שקט בהפסקת פעילות / מגלה מצוקה וחרדה כשהפעילות אינה ברורה.

הערות :

<u>התנהגויות ייחודיות בולטות :</u>	בכלל לא	מדי פעם	תמיד / כמעט תמיד	הערות
צמוד לחפץ אהוב (דובי, בקבוק, שמיכה)				
צמוד לחפץ סתמי (קובייה, חתיכת פלסטיק)				
מאונן				
מרטיב במכנסיים				
משתמש במוצץ				
מצטאה (צואה במכנסיים, נוגע)				
סובל מטיקים כלשהם				
לוקח לביתו חפצים שאינם שייכים לו				

פרק 2

סמנו את התפקוד במיומנויות הבאות ע"פ המדרג הבא:

X - לא מבצע

V - מבצע עם הכוונה

V V - מבצע ללא הכוונה

הערות (הסיטואציה בחברת מי?)	אמצעים							כוונות תקשורתיות
	דיבור	תת"ח	הצבעה	פעולות על אנשים	פעולות על חפץ	שפת גוף / הבעות פנים	משמיע קולות (צעקות, צחוק, בכי)	
								דוחה / מסרב
								מסב תשומת לב האחר
								מבקש חפץ בסיטואציות מובנות
								מבקש חפץ ספונטאנית
								מבקש פעולה (לצאת לשתות...)
								בחירה מתוך שתי פעילויות המוצעות לו
								האם יוזם בחירה ספונטאנית של פעילויות ?
								מביע רצונו כאשר הפריט גלוי ונשאל – " מה אתה רוצה ? "
								מביע רצונו כאשר הפריט גלוי באופן ספונטאני

פרק 2

סמנו את התפקוד במיומנויות הבאות ע"פ המדרג הבא:

X - לא מבצע

V - מבצע עם הכוונה

V V - מבצע ללא הכוונה

הערות	תלמיד-תלמיד	מבוגר-תלמיד	כן-נסיבות	לא	התנהגויות חברתיות לא מילוליות	
					מפסיק פעילות / מסתכל בתגובה לשמו	קשב חברתי
					מסתכל לכיוון חפצים כאשר מכוון לכך	
					משתמש במבט כדי לשמר אינטראקציה חברתית	אינטראקציה הדדית
					חוזר על התנהגויות של עצמו לשמר אינטראקציה	
					מחקה פעולה במהלך משחק (לדוג': מסיע משאית כמו חבר / מטפל)	קשב משותף
					מבצע פעולה הדדית משותפת (לדוג': ריקוד משותף, גלגול כדור)	
					מעביר קשב בין צעצוע / חפץ לאדם	
					נותן צעצוע / חפץ כדי לחלוק עניין	
					מצביע לצעצוע / חפץ כדי לחלוק עניין	משחק חברתי
כיצד עושה זאת ? ע"י מגע / קול וכו'					מסב תשומת לב לפני השיתוף בעניין	
					חוקר צעצועים בסביבתו	
					משחק משחק פונקציונאלי בחפצים (מסיע מכונית .. מגלגל כדור ..)	
					משחק במקביל על סט צעצועים / חומרים משלו	
					לוקח תורו בפעילות עם משתתף נוסף בפעילות מוכרת	
					לוקח את תורו בפעילות קבוצתית אשר בה תורות צפויים	
					חולק חומרים	

פרק 3

הערכת מיומנויות

בתחום השפתי והקוגניטיבי

תחום שפתי

דיבור והיגוי - האם ישנם קשיים בהיגוי? במידה וכן הפני להערכה של קלינאית הגן. הערות:

מביע עצמו בעיקר ב (סמני בעיגול) - קולות / בכי / צעקות / ג'סטות / הצבעה / תת"ח / דיבור.
במידה והילד וורבלי צייני כיצד מבטא עצמו - במילים בודדות / במבעים דו מיליים.

מילון- אוצר מילים של שמות ופעלים. (משיים כ- 50 בסה"כ)

א. שמות עצם

הוראה: הציגי בפני הילד את החפצים הבאים ושאלי מה זה? במידה והילד לא משיים בדקי האם הילד מזהה את התמונות ושאלי איפה ה.....
 החפצים- כדור, בלון, צלחת, תפוח, מטוס, כלב.

ב. פעלים

ניתן להשתמש בנספח מס' 2.

הוראה: הציגי בפני הילד את התמונות ובקשי ממנו לתאר מה עושה כל דמות. במידה והילד לא משיים בדקי האם הילד מזהה את התמונות ושאלי איפה הילד ש.....
הפעולות- בוכה, אוכל, שותה, יושב

בינווי גוף-

משתמש בכינוי הגוף "אני"- החזיקי בידך פריט מחזק ושאל- "מי רוצה...?"

הבנת שפה:

א. הבנת הוראות

מבצע הוראות הניתנות במילה אחת- "שב", "קום", "בוא".

מבצע הוראות הכוללות שתי מילים- "שטוף ידיים", "מחא כפיים"

ב. הבנת הוראות הכוללות מושגי מרחב-

מבצע הוראות הכוללות את מושגי המרחב על / מתחת – "שים ידיים על

הראש", "שים ידיים מתחת לכסא"

ג. הבנת שאלות

עונה בהתאמה לשאלות מסוג כן / לא. לדוג'- החזיקי בידך תפוח ושאל-

"זה כלב?" לאחר מכן שאל- "אתה רוצה תפוח?"

עונה בהתאמה לשאלות מסוג ברירה. - החזיקי בידך כדור ושאל- "זה

כדור או בובה?"

עונה בהתאמה לשאלות של איפה, מי, מה זה-

- הניחי על השולחן תמונה של אחד מילדי הגן ושאל- "מי זה?"

- הניחי על השולחן חפץ מוכר מהגן ושאל- מה זה?

- הניחי על השולחן 2 חפצים מוכרים מסביבת הגן ושאל "איפה

ה...?"

תחום קוגניטיבי

זיהוי-

זיהוי ילדי הגן והצוות בשמם.
עמדי עם הילד מול 2,3 מילדי הגן או מאנשי הצוות ושאלי איפה.....?

התאמה-

**** יש להתייחס לכמות הפריטים המסיחים שמוצגים עם הפריט –מסיח 1 / 3 מסיחים / 6 מסיחים.**

מתאים חפץ לחפץ זהה- החזיקי בידך כדור, לאחר מכן הניחי על השולחן כדור זהה וחפצים שונים לחלוטין ובקשי- "תן לי כדור" בזמן הבקשה הצביעי על הכדור שבידך.

מתאים חפץ לתמונה זהה- החזיקי בידך כדור, לאחר מכן הניחי על השולחן 3 תמונות ביניהן תמונה של הכדור ושתי תמונות שונות לחלוטין ובקשי- "תן לי כדור" בזמן הבקשה הצביעי על הכדור שבידך.

מתאים לוח של לוטו עם 6 תמונות- הגישי לילד לוטו פשוט מהגן ובקשי ממנו לסדר. האם התאים את כל התמונות באופן עצמאי?

מיון-

מיון עפ"י קריטריון אחד של צבע / סוג / גודל / צורה

הניחי על השולחן שתי קופסאות שטוחות ושקופות ופזרי על השולחן 4 קוביות בצבע אדום ו 4 קוביות בצבע כחול.

הוראה: "סדר את הקוביות לקבוצות. את כל הקוביות שמתאימות תניח באותה קופסא"

במידה והילד אינו מבצע ההוראה בהתאמה הניחי קובייה בצבע אדום בקופסא אחת וקובייה בצבע כחול בקופסא השנייה ואמרי- שים כאן את כל הקוביות האדומות

דומה / שונה-

דומה- החזיקי בידך כוס פלסטיק והניחי על השולחן כוס זהה ופריטים שונים לחלוטין.

הוראה: תראה לי מה אותו הדבר.

יוצא דופן- הניחי על השולחן 4 פריטים זהים לחלוטין ואחד שונה לגמרי.

הוראה: תראה לי מה לא אותו הדבר. הוסיפי ג'סטה באצבע ובראש לסמן לא.

אסוציאציות

ניתן להשתמש בתמונות מנספח 18 אך יש לצלם עותק נוסף ולגזור את התמונות מן הנספח לכרטיסיות בודדות.

הוראה- הניחי בפני הילד תמונה אחת ושיימי אותה.

כעת הניחי מתחתיה שתי תמונות נוספות ושאלי- "מה מתאים ל...?"

פרק 3

ב. הכרת הצבעים.

הציגי לילד את החלק הראשון של צבעי היסוד [מנספח 10](#) או לחילופין השתמשי בקוביות צבעוניות מהגן.
הוראה: שאלו את הילד איפה הצבע ה...?

ג. הכרת הצורות.

הציגי לילד את החלק הראשון של צורות היסוד [מנספח 11](#) או לחילופין השתמשי במשחק צורות מהגן.
הוראה: שאלו את הילד איפה הצורה...?

ד. מושגי גודל

הציגי לילד את [נספח 16](#). (מומלץ להסתיר חצי מהדף כדי להפחית במסיחים).
הוראה: "תראה לי איפה הבית הגדול / קטן."
" תראה לי איפה הכדור הקטן / גדול."

ה. איברי גוף:

הוראה: הצביעי על האף ואמרי לילד- "הנה אף!"
כעת שאלו- "איפה הראש / ידיים / רגליים / פה " (הנחי אותו להצביע על האיבר המתאים).

פרק 4

הערכת התחום המוטורי

וכיטורי חיים

התחום המוטורי

מוטוריקה גסה

עולה ויורד במדרגות בתמיכת מעקה או קיר (2 רגליים על כל מדרגה)
קופץ קפיצה אחת ברגליים צמודות.
מרים חפץ בהתכופפות מבלי ליפול.

מוטוריקה עדינה

בונה מגדל מ 4 קוביות.
מרים חפצים קטנים.
משחיל טבעות על מוט.
משחיל חרוזים גדולים.
מכניס חפצים לתבניות שונות עפ"י צורה / גודל.

תוצרים גרפ מוטוריים

הוראה: "אני מציירת קו (מדגימה), תצייר כמוני."

תפיסה חזותית

הוראה: בזמן משחקי שולחן הגישי לילד חלקי פאזל ממשחקי הגן ובקשי ממנו להרכיב.
מרכיב פאזל עץ – תבנית עם חלקים בודדים.

<u>סנסומוטורי</u>	מתנגד / נרתע	מחפש גרייה מתמדת	תגובה רגילה
תגובת הילד למגע אנושי : חיבוק, ליטוף, נשיקה			
תגובת הילד למגע של חומרים שונים : סבון, חול, צבעי ידיים, דבק, סוגי בדים וכו'			
תגובת הילד למאכלים וטעמים שונים			
תגובת הילד לעוצמות אור / צבעים			
תגובת הילד לצלילים / רעשים / עוצמות קול			

<u>כישורי חיים</u>	תמיד	זקוק לתיווך פיזי / מילולי	אף פעם לא
מכניס ומוציא אוכל מהתיק כנדרש			
משתמש בכלי אוכל כנדרש			
לועס ובולע אוכל כנדרש			
שותה מכוס כנדרש			
מרבה להתלכלך בזמן האוכל			
מתלבש בעצמו			
עוזר למבוגר שמלביש אותו			
נועל וחולץ נעליים בעצמו			
מרים ומוריד מכנסיים			
שוטף פנים וידיים כנדרש			
מצחצח שיניים באופן עצמאי			
שולט בצרכיו			
מבקש עזרה בפעילות יומיומית			